

כל המציל נפש אחת מפער דיגיטלי

פרויקט מחשב לכל ילד מסכם את שנתו ה-16 עם 53 אלף ערכות מחשב שחולקו ליותר מרבע מיליון ילדים והורים בישראל ב-100 רשויות יהודיות וערביות ♦ "הרעיון הוא לא רק הכנסת המחשבים לבתים, אלא ללמד את הילדים מיומנויות ונגישות לטכנולוגיה כדי שבעתיד לא יסבלו מפערים ומחוסר שוויון", אומר פרופ' אריה סקופ, יו"ר הפרויקט ומיוזמיו ♦ המחשב הראשון שסייע לעתודאית המצטיינת ממגדל העמק

יהודה קונפורטס < צילום: קובי קנטור

הוא מורכב מתרומות של גורמים חיצוניים, כגון קרן אדמונד ג'יי ספרא, מיקרוסופט שתורמת את התוכנות, והיקף ההשתתפות של הממשלה. זהו תמיד הנעלם הגדול, במיוחד השנה, בשנת בחירות, כאשר הכל מוקפא ואי אפשר לצפות מה יהיה בתקציב הבא".

פרופ' אריה סקופ

טלי אסייג, צעירה בת 21 שגדלה במגדל העמק עם ארבעה אחים ושני הורים קשי יום שלא יכלו להרשות לעצמם לקנות מחשב לילדיהם: "אין ספק שבזכות המחשב גבר הביטחון העצמי שלי, הרגשתי שווה בין שווים, וזה נתן לי את הדרייב להמשיך ללמוד"

אך פרופ' סקופ וראשי הפרויקט ממשיכים להיות אופטימיים. מה שנותן להם כוח להמשיך הוא סיפורים, כמו זה של טלי אסייג, צעירה בת 21 שגדלה במגדל העמק עם ארבעה אחים ושני הורים קשי יום שלא יכלו להרשות לעצמם לקנות מחשב לילדיהם. "הייתי בת תשע כאשר הכניסו את המחשב הראשון הביתה", נזכרת אסייג. "אין ספק שבזכות המחשב גבר הביטחון העצמי שלי, הרגשתי שווה בין שווים, וזה נתן לי את הדרייב להמשיך ללמוד". כיום, אסייג היא עתודאית, מסיימת תואר ראשון בהנדסת מכונות בהצטיינות, ובקרוב מאוד תתגייס ליחידת עלית של חיל האוויר. אסייג, כאמור, אינה היחידה, ואם אפשר לסכם את העבודה החשובה הזאת שעושים אנשי הפרויקט, יום-יום, הרחק מעין הזרקורים, ניתן לומר כי הכנסת מחשב לכל משפחה, בכל מקום בארץ, כולל במגזר הערבי והבדווי, מצילה נפש אחת, ונותנת סיכוי לעוד ילד להתקדם וללמוד בעתיד ולצאת ממעגל העוני.

אחד הסממנים לחוסר שוויוניות בחברה ובחינוך בעידן המודרני הוא הפער הדיגיטלי, שנוצר כתוצאה מההתפתחות המואצת של הטכנולוגיה, ובכלל זה ריבוי הטאבלטים, המחשבים ניידים, הטלפונים החכמים ומחירי החומרה שפוחתים. כך, בסקר האחרון של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, התגלה כי בעשירון העליון של משקי הבית יש לכל 100 נפשות 80 מחשבים, זאת בהשוואה לעשירון התחתון, שבו לכל 100 משפחות יש רק 15 מחשבים. מבין מדינות ה-OECD ישראל ממוקמת באמצע בשיעור הבעלות על מחשב ועל מנוי אינטרנט.

למאמץ לצמצם את הפער הדיגיטלי מצטרפים גם אנשי עסקים, ראשי תעשיות היי-טק ותורמים מחו"ל. אחד הפרויקטים היותר ותיקים, שמציין השנה 16 שנים להיווסדו, הוא פרויקט "מחשב לכל ילד", בראשו עומד פרופ' אריה סקופ, מי שהקים את מיקרוסופט ישראל ועמד בראשה במשך 17 שנים.

"המטרה היא לא רק הכנסת המחשבים לבתים, אלא ללמד את הילדים מיומנויות ונגישות לטכנולוגיה, כדי שבעתיד לא יסבלו מפערים ומחוסר שוויון", אומר סקופ.

הכל החל למעשה במפגש שערך בשלהי 1995 השר פרופ' שמעון שטרית, אז שר בממשלת יצחק רבין ז"ל, כדי לראות כיצד התעשיינים יכולים לסייע בצמצום הפער הדיגיטלי. "הרעיון היה להקים עמותה, שבוועד המנהל שלה היו אז חנן אכסוף, מנכ"ל מוטורולה דאז, חנה לויט, מאיר זורע, ותורמים נוספים", נזכר סקופ. הוא מעיר כי היה ממתנגדי הרעיון לתת למשפחות מחשבים משומשים, כפי שרצו בתחילה, בין היתר בכלל עלות התחזוקה היקרה של מחשבים ישנים. "לבסוף הוחלט שהמשפחות יקבלו מחשבים חדשים, כאשר המימון יהיה משותף לממשלה, ביחס ישיר להיקף התרומות שנגייס, וגם הרשויות המקומיות, שהצוותים המקצועיים שלהן מחליטים למי להעניק את המחשבים ולמי לא", אומר פרופ' סקופ. כך החלו אנשי צוות הפרויקט, המנוהל כיום על ידי אורלי תמיר, לעבור מעיר לעיר, משכונה לשכונה, שנה אחר שנה - ולהציב בבתים של משפחות במצוקה את המחשב הראשון שלהן. "המחשב הוא רק חלק מהסיפור", מסביר סקופ. "כל משפחה מחויבת ב-45 שעות הדרכה, שבהן היא לומדת כיצד להפעיל תוכנות ויישומים ותחזוקה שוטפת". לדבריו, "מובן שאנו עוקבים אחר הילדים ומבקשים לדעת כיצד המחשב שיפר את רמת הישגיהם במשך השנים".

"שנת 2012 תהיה שנת שיא בפרויקט מחשב לכל ילד", אומרת תמיר, מנכ"לית העמותה. "עד סוף שנת 2012 המיזם ישלים הענקת ערכות מחשבים לכ-7,000 משפחות בכ-100 רשויות ברחבי הארץ. בסך הכל חולקו עד היום 53 אלף ערכות מחשב ב-100 רשויות בכל הארץ. המחאה החברתית שהייתה בקיץ שעבר, האירה במעט את הזרקורים גם אל עבר תחום הפער הדיגיטלי. הביקוש תמיד יהיה יותר מההיצע, והפתרון הוא תעדוף עשונות הרשויות המוסמכות". לדבריה, "היכולת להיענות למצוקות היא פונקציה של משאבים כספיים, כמובן. בשנת 2012 התקציב הכולל של הפרויקט היה כמה עשרות מיליוני שקלים,